

Z A P I S N I K
sa XXXIII sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju
i prostorno planiranje Skupštine Crne Gore 27. saziva, održane 3. februara 2023.
godine

Sjednica je počela u 13 sati i 15 minuta.

Predsjedavala je poslanica Tamara Vujović, predsjednica Odbora.

Sjednici je, u skladu sa članom 65 stav 1 Poslovnika Skupštine prisustvovala većina članova Odbora, i to: dr Dejan Đurović, Jelena Božović, Nataša Jevrić, Bogdan Božović i Kenana Strujić Harbić.

U skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine, umjesto odsutnog člana Odbora, poslanika Slavena Radunovića, sjednici je prisustvovala poslanica Simonida Kordić.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi/ce Odbora: zamjenik predsjednice Odbora - Genci Nimanbegu, Slaven Radunović, Suada Zoronjić, dr Predrag Sekulić, Jovanka Laličić, Mihajilo Anđušić i Nikola Rakočević.

Shodno članu 73 stav 2 Poslovnika Skupštine sjednici je prisustvovala ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ana Novaković Đurović.

Sjednici je prisustvovala Marina Izgarević Pavićević, v.d. generalne direktorice Direktorata za planiranje prostora i informacione sisteme u Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.

Shodno članu 67 stav 4 Poslovnika Skupštine prisustvovali su i: Milutin Đukanović, predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, Svetlana Jovanović, rukovoditeljka izrade Prostornog plana Crne Gore, dr Svetislav Popović, predsjednik Savjeta za reviziju planskih dokumenata, Dragan Otašević, generalni direktor Direktorata za šumarstvo i Ranko Kankaraš, načelnik Direkcije za šumarstvo u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Aleksandra Slavuljica-Gardašević, generalna direktorica Direktorata za razvojne politike u turizmu i Olivera Popović-Blagojević, v.d. generalne direktorice Direktorata za investicije i razvoj konkurentnosti u turizmu u Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma, Miloš Medenica, državni sekretar u Ministarstvu finansija, Snežana Remiković, Uprava za statistiku, Miroslav Mašić, direktor Direktorata za putnu infrastrukturu, Sanja Pavićević, direktorica Direktorata za energetiku, Vera Keljanović, direktorica Direktorata za geologiju i rudarstvo i Ljubinka Ivanović, direktorica Direktorata za kapitalne i IPA projekte u Ministarstvu kapitalnih investicija.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, za sjednicu je utvrđen sljedeći:

Dnevni red

Konsultativno saslušanje ministarke ekologije, prostornog planiranja i urbanizma - Ane Novaković Đurović, na temu: „Stanje u oblasti prostornog planiranja - priprema Prostornog plana Crne Gore

Predsjednica Odbora, poslanica Tamara Vujović obavijestila je prisutne da je na osnovu člana 73 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, na 25. sjednici, održanoj 17. novembra 2022. godine, na inicijativu poslanika dr Dejana Đurovića, (broj: 00-63-10/22-40), sa sedam glasova „ZA“ odlučio da održi konsultativno saslušanje ministarke ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Ane Novaković Đurović, na temu „Stanje u oblasti prostornog planiranja - priprema Prostornog plana Crne Gore“. Podsjetila je da je Odbor odlučio da pored ministarke na sjednicu pozove i: potpredsjednika Vlade Crne Gore za regionalni razvoj i ministra kapitalnih investicija, mr Ervina Ibrahimovića; potpredsjednika Vlade Crne Gore za ekonomski sistem i ministra poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Vladimira Jokovića; ministra finansija, mr Aleksandra Damjanovića; ministra ekonomskog razvoja i turizma, Gorana Đurovića; direktora JP „Morsko dobro“, Mladena Mikijelja; predsjednika Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, Milutina Đukanovića; rukovoditeljku izrade Prostornog plana Crne Gore, Svetlanu Jovanović i predsjednika Savjeta za reviziju planskih dokumenata, dr Svetislava Popovića. Zajedno sa pozivom za konsultativno saslušanje, Odbor je od predstavnika Vlade zatražio da dostave relevantne informacije u vezi sa predmetnom temom. Obavijestila je prisutne da su do održavanja sjednice materijal dostavili Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma i Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma, a da ostali pozvani nijesu dostavili tražene materijale.

Poslanik dr Dejan Đurović, podnosilac Inicijative, dao je uvodno obrazloženje o osnovnim razlozima za održavanje konsultativnog saslušanja. Istakao je da je Prostorni plan, nakon Ustava Crne Gore, najvažniji akt. Hijerarhijski je najznačajniji planski dokument. Konstatovao je da je neodazivanje na poziv za konsultativno saslušanje pokazatelj da planiranje prostora nema mjesto koje zaslužuje. Tokom procesa pripreme Prostornog plana privatni sektor je pokazao interesovanje ali ne i državne institucije. Planom će se definisati opšti i posebni principi i ciljevi prostornog razvoja i posebni ciljevi područja, kao i strateško opredjeljenje države za narednih 20 godina. Istakao je da je za pripremu Prostornog plana opredijeljeno 500.000€. Cilj saslušanja je podsticanje institucija da daju svoj doprinos u pripremi Prostornog plana. Ukazao je na značajno kašnjenje izrade Prostornog plana, dovodeći u pitanje opravdanost planirane dinamike. Upoznao je da je Koncept Prostornog plana prvobitno dobio negativno mišljenje. Svi koji se bave razvojem i planiranjem potrebno je da se u potpunosti uključe u izradu Prostornog plana. Smatra da se prije donošenja ovoga Plana moraju donijeti četiri nova zakona i to: Zakon o uređenju prostora, Zakon o izgradnji objekata, Zakon o legalizaciji (sanaciji neformalnih objekata) i Zakon o inženjerskoj komori. Neophodno je definisati prioritete, naročito kada je u pitanju izgradnja brzih saobraćajnica, završetak auto-puta, otkloniti konflikte u prostoru, naveo je primjere brojnih projekata koji se sprovode bez urbanističko-tehničkih uslova. Smatra potrebnim da se definiše da li je turizam i dalje najvažnija privredna grana ili se razmišlja o diverzifikaciji privrede. Mišljenja je da je neophodno dobiti i ulazne podatke koji se odnose na sektor energetike, naročito energetske efikasnost, kako bi se podaci i planski razradili.

Ministarka ekologije, prostornog planiranja i urbanizma Ana Novaković Đurović, govoreći na temu saslušanja, podsjetila je na aktivnosti koje je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma realizovalo u prethodnom periodu, a u cilju pripreme Prostornog plana Crne Gore. Upoznala je Odbor sa statusom izrade zakonskih

akata iz ove oblasti, koji su u finalnoj fazi. Pozvala je na veću uključenost javnosti i institucija u proces izrade Prostornog plana. Dobili su Koncept koji prvobitno nije odobren što ukazuje na posvećenost Savjeta za reviziju i tima za izradu Prostornog plana. Plan je trenutno u konsultativnom procesu zainteresovane javnosti. Kako se prostor integriše u sve druge sektore od velike važnosti je bilo revidovanje 21 bazne studije koje su polazna osnova za izradu Koncepta Prostornog plana. Koncept je prvi korak, nakon čega će uslijediti Nacrt, za koji će se sprovesti javna rasprava, nakon čega će se utvrditi Predlog Prostornog plana. Navela je da je planirano da se Predlog Prostornog plana utvrdi do oktobra 2023. godine. Ministarstvo je u konsultativnom procesu sa Privrednom komorom i shodno tome se organizuju okrugli stolovi. Koncept sadrži tri scenarija:

1. Nastavak trenda intenzivnog razvoja i istog nivoa zaštite prostora, sa maksimalnim fokusom na turizam u primorskom regionu i planinskim centrima, korišćenja poljoprivrednog i šumskog zemljišta i negativnog uticaja na životnu sredinu, demografski razvoj je koncentrisan u Glavnom gradu, dok bi se migracije nastavile;
2. Restriktivni scenario – intenzivna zaštita i smanjen obim razvoja kojim bi se maksimalno štitio prostor, zaštita prirode i životne sredine, uz zabranu određenih aktivnosti što bi dovelo do ograničenja razvoja, gradnje po visokim standardima energetske efikasnosti, policentričnog razvoja – jednako važnog u svim djelovima Crne Gore i podređivanja ekonomskog rasta;
3. Scenario održivog razvoja na temelju zelene ekonomije, diverzifikovanja privrede koje nameće globalna ekonomija, balans razvoja i zaštite, ulaganje u različite sfere privrede.

Nakon analize argumenata „za“ i „protiv“ za navedena scenarija predlaže se scenario održivog razvoja. Konačan izbor scenarija će se definisati nakon konsultacija šire stručne javnosti, građana i institucija. Upoznala je da su do danas dobili osam primjedbi koji se odnose na individualne zahtjeve vezano za planiranje prostora.

Aleksandra Slavuljica Gardašević, generalna direktorica Direktorata za razvojne politike u turizmu u Ministarstvu ekonomskog razvoja i turizma je upoznala sa aktivnostima na izradi Strategije razvoja turizma za period 2022- 2025. godine. Tokom izrade Strategije konsultovali su se za timom za pripremu Prostornog plana. Definisali su strateške ciljeve za šta je potrebno da se turističke destinacije prepoznaju u prostoru. Navela je da se usklađenost Strategije sa Konceptom prostornog plana ogleda u zajedničkim vizijama razvoja sva tri regiona u Crnoj Gori kao i definisanju osam klastera. Upoznala je prisutne sa definisanim klasterima i sa karakteristikama razvoja svakog od klastera. Kad je riječ o turizmu kao najvažnije privredne grane istakla je da turizam učestvuje sa 25-30% u ukupnom državnom BDP-u.

Miroslav Mašić, direktor Direktorata za putnu infrastrukturu u Ministarstvu kapitalnih investicija predstavio je aktivnosti Ministarstva na dostavljanju podataka vezanih za saobraćaj i putnu infrastrukturu timu za pripremu Prostornog plana.

Sanja Pavićević, direktorica Direktorata za energetiku u Ministarstvu kapitalnih investicija je obavijestila je prisutne da su dostavili sve ulazne podatke sa kojima su raspolagali u tom trenutku, a bili su potrebni za pripremu baznih studija.

Navela je da je cilj da se dobije kvalitetni dokument i radi na inoviranju rješenja u oblasti energetske efikasnosti uz podršku scenariju održivog razvoja. U dijelu izrade akata koji su u nadležnosti ovoga Ministarstva istakla je da se radi na izradi Zakona o korišćenju obnovljivih izvora energije, Zakona o prekograničnim elektroenergetskim infrastrukturnim projektima i Zakona o energetici. Ukazala je da je potrebno poštovati Nacionalni energetski klimatski paket prilikom definisanja prioriteta i definisati budući status TE „Pljevlja“. Konstatovala je da problem zagađenja vazduha nije evidentiran samo u Pljevljima već i u drugim opštinama.

Miloš Medenica, državni sekretar u Ministarstvu finansija, upoznao je da Uprava za katastar i državnu imovinu i Uprava za statistiku sarađuju sa Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma. Dostavili su sve snimke, dokumentaciju, katastarske podloge i sve potrebne podatke neophodne za pripremu Prostornog plana. Popis stanovništva bi bio dobar ulazni podatak za izradu Prostornog plana. Pored toga, u pripremi izrade Prostornog plana neophodno je uraditi i novi orto foto snimak i obezbijediti uslove za implementaciju Zakona o infrastrukturi prostornih podataka.

Snežana Remiković, Uprava za statistiku, ukazala je da je popis stanovništva izuzetno važan za pripremu Prostornog plana. Istakla je da su objektivne okolnosti dovele do odlaganja popisa. Rok za sprovođenje je kraj godine što se ne uklapa u dinamiku izrade Prostornog plana. Informisala je prisutne da postoje inovirani podaci u odnosu na one koji su korišćeni u Konceptu Prostornog plana i sugerisala da je značajno da se koriste ažurirani podaci koji su predstavljeni u analizi prilikom pripreme Prostornog plana.

Milutin Đukanović, predsjednik Odbora direktora Elektroprivrede Crne Gore, predstavio je značaj Prostornog plana kao dokumenta koji strateški opredjeljuje razvoj države. Ocijenio je da postupak izrade Prostornog plana ima određene nedostatke, koji se odnose na administrativne procedure zbog kojih čekanje donošenja Prostornog plana odlaže značajne održive investicije. S tim u vezi, naveo je kao ključne probleme Zapadnog Balkana neadekvatnu zakonsku regulativu, neažurirane registre, nedovoljan stručni kadar i ćutanje administracije. Ocijenio je da je projekat „Briska gora“ nemoguće sprovesti sa ovakvom zakonskom regulativnom i da su to znali predstavnici prethodne vlasti koji projekat započeli. Ukazao je na značaj projekta „Solari“ zbog adekvatnog područja na kojem se nalazi Crna Gora i kompatibilnog odnosa solarne i hidro energije. Mišljenja je da je potrebno solarne objekte definisati kao „montažno-demontažne“ i da ih treba izuzeti iz Prostornog plana, kao i uraditi realnu procjenu koliko dugo može raditi TE „Pljevlja“. Naveo je neke od projekata koji bi trebalo da budu dio Prostornog plana i to: hidroelektrana „Komarnica“, hidroelektrana „Kruševo“, projekte koji se nalaze na području Kamenog mora, kao i projekat kaskada elektrana na rijeci Morači. Upoznao je da su u planu i gasne elektrane. Apelovao je na poslanike da snažno podrže energetska tranziciju u Crnoj Gori.

Ranko Kankaraš, načelnik Direkcije za šumarstvo u Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ukazao je na značaj očuvanja i unapređenja šuma, poštovanje potpisanih sporazuma i značaj ekosistemskih usluga. Ukazao je da su velike prijetnje šumski požari i klimatske promjene što će za posljedicu imati velike gubitke šumskog fonda. Prostorni plan mora dati rješenje ovih problema i način očuvanja šumskih resursa. Dosadašnja praksa je bila da koridori dalekovoda i

hidrocentrala idu kroz šumu što je nedopustivo jer osim direktnog uticaja na šume povećavaju i opasnost od šumskih požara. Upoznao je da su strateški i planski dokumenti izmijenili odnos prema koncesionarima o čemu posebno treba voditi računa prilikom pripreme Prostornog plana. Ukazao je da je od velikog značaja i implementacija projekta NATURA 2000 što treba da prepozna i Prostorni plan.

Svetlana Jovanović, rukovoditeljka izrade Prostornog plana Crne Gore mišljenja je da je rok za izradu realan ali pod uslovom da sve institucije daju podršku procesu kroz aktivno učešće. Kroz konsultacije posebna pažnja je posvećena turizmu, energetici i razvoju saobraćaja, kao preduslovu razvoja. Urađena je analiza ispunjenosti realizacije ciljeva razvoja iz prethodnog Plana, a rezultati analize su pokazali da je izostala implementacija ciljeva. Istakla je da se zalažu za održiv i kontrolisan razvoj. Prostorni plan Crne Gore je ključni alat države Crne Gore u ostvarivanju progressa uz poštovanje zaštite prostora i zaštićenih područja. Naglasila je da je velika obaveza pronaći pravi balans u zaštiti i razvoju. Pomenula je da Crna Gora raspolaže bogatim prirodnim resursima, poput šuma i voda koje je potrebno održivo koristiti, kao i da je neophodno da razvoj turizma bude u saglasnosti sa razvojem poljoprivrede. Istakla je da Prostorni plan sadrži upravljanje otpadom, sa predlogom mjera za rješavanje ovog problema. Ocijenila je da se donošenjem Prostornog plana, zajedno sa novim Zakonom o planiranju prostora stvara dobra prilika da se sistem planiranja stabilizuje i otklone eventualni problemi. Ukazala je da važan aspekt ovoga Plana predstavlja upravljanje seizmičkim rizikom. U komunikaciji sa predstavnicima relevantnih institucija konstantovano je da Crna Gora mora da bude veći izvoznik u svim oblastima. Upoznala je sa kojim institucijama je njen tim imao komunikaciju i realizovao tematske radionice. Istakla je da su ključne poruke iz Koncepta saobraćajno otvaranje Crne Gore unutar same države, ka regionu i evropskim koridorima. Opcije u saobraćaju su jadransko - jonski koridor, kao središnja linija, razmatra se i primorska brza saobraćajnica gdje se suočavaju sa jako puno problema i nedoumica - da li smije preći Boko-kotorski zaliv gdje je Luštica razmatrana kao jedna opcija, ali je projekat jako skup i zahtjevan za izvođenje i održavanje. Upoznala je da je predlog da se smanji pritisak na Podgoricu i primorski region kroz proces ruralnog razvoja.

Dr Svetislav Popović, predsjednik Savjeta za reviziju planskih dokumenata, ukazao je da je Prostorni plan sveobuhvatna osnova i okvir za strateški i planski razvoj Crne Gore do 2040. godine i predstavlja nacionalni nivo planiranja, daje se u generalnim crtama i usmjerava državu u dva pravca - prema okruženju i unutrašnjoj vlastitoj teritoriji. Njime se definiše vitalni interes i prioritet države. Kao primjer je istakao Prostorni plan iz 1986. godine koji je rađen od zemljotresa 1979. godine. Prethodila mu je izrada seta baznih studija, koji su radile državne institucije i kartografskih prikaza. Podsjetio je da je Prostorni plan do 2020. godine imao okosnicu na turizam, energetiku i saobraćaj i pokazalo se da je njegov najveći nedostatak potpuna implementacija. Upoznao je da se priroda, društvo i privreda prepoznaju kao osnove planiranja uz razmatranje mogućnosti povezivanje njihovih interesa na određenom prostoru, što je neophodno i kartografski prikazati u različitim razmjerama. Postavio je pitanja koja se odnose na državne institucije. Kada je u pitanju koncept razvoja neophodno je ukazati na veliku koncentraciju stanovništva i radnih mjesta u Glavnom gradu, politiku korišćenja resursa, granični kapacitet razvoja sa stanovišta životne sredine, disperzioni razvoj naseljavanja i mjeru koncentracije, broj raseljenih lica, kao i koordiniranje međuopštinske politike kada je u pitanju pojava satelitskih gradova,

primjer Danilovgrada, razvoj drugih potencijalnih centara, njihove mogućnosti i ograničenja, primjer Petnjica, Tuzi, Zeta, razvoj manje razvijenih područja, investicione namjere, izgradnja objekata za stanovanje, dekoncentracija servisa, saobraćajna politika i sistem. Podsjetio je na pitanje zaobilaznice oko Podgorice. Zaključio je da se dostavljanjem samo osam predloga, sugestija i/ili kritika na Koncept Plana šalje loša poruka i naglasio je važnost veće angažovanosti svih relevantnih subjekata u ovom procesu.

Poslanik dr Dejan Đurović ukazao je da nije moguće upoređivati prvi rađeni Prostorni plan u odnosu na ovaj jer se mnogo toga promijenilo, posebno u oblasti digitalizacije. Saglasan je sa ocjenama da turizam ne može da bude jedina privredna grana, a da su Crnoj Gori potrebni novi aerodromi imajući u vidu korist koju Crna Gora ima od turističke djelatnosti. Smatra da je izuzetno važno smanjiti sredstva koja se opredijeljuju za uvoz hrane. Osvrnuo se na migracije stanovništva, veliku koncentraciju stanovništva u Podgorici, dodajući da Prostorni plan mora da obuhvati pretpostavke za razvoj sjevera i stvaranje uslova za život na sjeveru. Naglasio je da Crna Gora mora da ima robne rezerve i da ne može da bude zavisna od uvoznčkog lobija. U skladu sa predmetnom diskusijom, predložio je da Odbor razmotri sljedeće ocjene i stavove:

- 1) Odbor je ocijenio da je od izuzetne važnosti prije pripreme Nacrta prostornog plana donijeti četiri nova zakona umjesto važećeg Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata i to: Zakon o planiranju prostora, Zakon o izgradnji objekata, Zakon o legalizaciji objekata i Zakon o inženjerskoj komori;
- 2) Odbor ocjenjuje obaveznim pripremu Izvještaja o strateškoj procjeni uticaja Prostornog plana Crne Gore na životnu sredinu, shodno zakonu;
- 3) Odbor ocjenjuje da je potrebno da prethodno učešće javnosti na Koncept Prostornog plana traje najmanje 90 dana zbog važnosti dokumenta i činjenice da Prostorni plan Crne Gore strateški i planski opredjeljuje aktivnosti u Crnoj Gori do 2040. godine;
- 4) Odbor ocjenjuje da je potrebno da se do donošenja Prostornog plana sprovede popis stanovništva, kako bi se na osnovu demografske strukture prepoznale potrebe i definisao pravac razvoja Crne Gore;
- 5) Odbor ocjenjuje da je neophodno prije izrade Prostornog plana Crne Gore utvrditi jasne granice u Geografsko-informacionom sistemu na kopnu i moru;
- 6) Odbor ocjenjuje da je potrebno da Ministarstvo kapitalnih investicija; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede; Ministarstvo finansija i Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma analiziraju strategije iz svojih nadležnosti i da prije pripreme Nacrta prostornog plana međusobno usklade sektorske politike i strategije koje tokom realizacije imaju prostorne uticaje i posljedice;
- 7) Odbor ocjenjuje da je potrebno prije pripreme Nacrta prostornog plana riješiti konflikte između razvojnih sektorskih potreba i iste uskladiti sa definisanim principima i normama prostornog razvoja;
- 8) Odbor ocjenjuje neophodnim da sve institucije u Crnoj Gori, shodno nadležnostima, dostave ulazne podatke i viziju razvoja u svojoj oblasti Ministarstvu ekologije, prostornog planiranja i urbanizma;
- 9) Odbor poziva Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma da jednom mjesečno dostavlja Odboru informacije o fazi pripreme Nacrta

prostornog plana, sa Nacrtom izvještaja o strateškoj procjeni uticaja Prostornog plana Crne Gore na životnu sredinu;

- 10) Odbor ukazuje rukovoditeljki izrade Prostornog plana Crne Gore i Savjetu za reviziju planskih dokumenata da je posebnu pažnju potrebno posvetiti energetskej efikasnosti, klimatskim promjenama, uslugama ekosistema, zelenoj tranziciji, uspostavljanju zelene infrastrukture, ekološkoj mreži NATURA 2000, uz poštovanje potvrđenih međunarodnih sporazuma u ovoj oblasti.
- 11) Odbor ocjenjuje da je neophodna jasna vizija razvoja i poštovanje principa održivog razvoja kada je u pitanju razvoj saobraćaja, energetike, rudarstva, poljoprivrede, turizma, pomorstva, šumarstva i drugih privrednih grana sa jedne i unapređivanje stanja životne sredine, očuvanje kulturne baštine i razvoj kulture, unapređenje obrazovanja, razvoj nauke, uspostavljanje kompletne komunalne infrastrukture, unapređenje civilne zaštite, sa druge strane.
- 12) Odbor ocjenjuje da je prilikom pripreme Prostornog plana Crne Gore neophodno konsultovati Nacionalnu strategiju održivog razvoja do 2030. godine jer je ista bazirana na Agendi za održivi razvoj Ujedinjenih nacija do 2030. godine.

Dr Tamara Vujović, predsjednica Odbora povodom predloženih ocjena i stavova poslanika Đurovića podsjetila je prisutne na koji način Odbor utvrđuje ocjene i stavove sa konsultativnog saslušanja, shodno članu 73 stav 5 Poslovnika Skupštine Crne Gore. U dijelu svoje diskusije na predmetnu temu, ukazala je da je prilikom izrade Prostornog plana neophodno uključiti predstavnike lokalnih samouprava. Pohvalila je postupak izrade izmjena i dopuna Prostorno – urbanističkih planova u desetinama opština u Crnoj Gori i što se takvim pristupom vraćaju nadležnosti lokalnim samoupravama i prepoznaje potreba uključivanja lokalnih planera u korišćenju prostora. U pogledu razvoja turizma, poljoprivrede i energetike kao posebno važnim je navela razvoj saobraćajne infrastrukture. S tim u vezi, postavila je pitanje predstavnicima Ministarstva kapitalnih investicija i rukovoditeljki izrade Prostornog plana, kada se može očekivati i u čijoj je nadležnosti donošenje konačne odluke o izboru varijante za izgradnju obilaznice oko primorskih opština, imajući u vidu da se razmatraju dvije varijante i to: brza saobraćajnica ili „plavi“ Jadransko – jonski koridor. Postavila je pitanje da li će se uzeti u obzir mišljenje planera iz Opštine Herceg Novi da bi varijanta izgradnje puta preko Luštice ugrozila ovo područje koje je jedno od zaštićenih prirodnih predjela. Problematizovala je stanje u opštinama koje se suočavaju sa zabranom gradnje u zoni morskog dobra, odnosno do 1000 metara od linije nivoa mora, jer to ne dozvoljava važeći Prostorni plan posebne namjene za obalno područje. Shodno tome, postavila je pitanje može li Prostorni plan da pruži smjernice opštinama da prave određene sadržaje u zoni morskog dobra, posebno tamo gdje ne postoje državne studije lokacija, jer je praksa pokazala da nije moguće u toj zoni da budu samo hotelski sadržaji.

Svetlana Jovanović, rukovoditeljka izrade Prostornog plana Crne Gore, istakla je da su suštinski u proces izrade Prostornog plana kao i u Savjetu za reviziju uključeni predstavnici svih opština. Kad je riječ o Prostornom planu posebne namjene za obalno područje ukazala je da se granica 1000 metara od linije mora ne odnosi na zabranu gradnje, već da se preporuka odnosila na zabranu stanogradnje, odnosno izgradnju stanova za prodaju. Smatra da ne treba dozvoljavati gradnju u zoni od 100 metara od linije mora, pozivajući se na Regionalni plan „Južni Jadran“ koji je pravi primjer planiranja prostora na nivou više država u bivšoj Jugoslaviji.

Miroslav Mašić, direktor Direktorata za putnu infrastrukturu u Ministarstvu kapitalnih investicija istakao je da je Prostorni plan Crne Gore do 2020. godine kao i Strategija razvoja saobraćaja predvidjeli „Jadransko - jonski“ put kao i da je prepoznata potreba izgradnje brze saobraćajnice „Blue highway“ koridor. Naveo je da obje varijante egzistiraju u Konceptu prostornog plana i uključene su zbog čuvanja i rezervacije prostora, imajući u vidu da se ovaj planski dokument donosi na period od 20 godina, iako nema potrebe za oba putna pravca. Problem koji je dodatno usložio donošenje odluke o izboru putnog pravca jeste Prostorni plan posebne namjene za obalno područje koji je predvidio dvije varijante, prelazak preko Boko - kotorskog zaliva i Paštrovačke gore. Ukazao je da su određene studije i tehnička dokumentacija opravdanosti gradnje pokazale da prelaz preko Luštice nije opravdan jer bi trebalo graditi tunel dužine 15 do 18 km. Smatra da ovaj Prostorni plan mora zauzeti jasan stav koja varijanta će se dalje razvijati.

Dr Tamara Vujović, predsjednica Odbora pozvala je predstavnike Ministarstva kapitalnih investicija da pokažu više odlučnosti kada je u pitanju prostorni razvoj Crne Gore. Očekuje da do Nacrta prostornog plana ostane jedna realistična saobraćajnica za narednih 15 godina, koja će da oslobodi drugi dio prostora. Ocijenila je da prilikom donošenja odluke o izgradnji auto puta, treba uvažavati preporuke UNESCO-a ali i mišljenja planera, arhitekti iz Opštine Herceg Hovi, koji kažu da bi ovom izgradnjom Luštica bila potpuno ugrožena. Ukazala je da Prostorni plan treba da sadrži varijante rješavanja problema upravljanja otpadom. Takođe, pozvala je predstavnike Ministarstva kapitalnih investicija da se razmotri varijanta međugradskog pomorskog saobraćaja koji bi vjerovatno rasteretio jadransku magistralu.

Svetlana Jovanović, rukovoditeljka izrade Prostornog plana Crne Gore navela je da bi intenzivni pomorski saobraćaj između primorskih opština rasteretio drumsku infrastrukturu, posebno u ljetnjem periodu. Ukazala je da su u Konceptu obrazložene koje su alternative prisutne ali da su se već u Konceptu takođe izjasnili koja od opcija je prihvatljiva. Stava je da se moraju izbjeći alternative i da se postigne konsenzus oko odabranog i najboljeg rješenja. Pomenula je studiju provjere alternativnih rješenja koje je radila evropska zajednica i čije preporuke treba uvažiti prilikom odabira rješenja. Naglasila je da se odustaje od alternative Luštice, a što se tiče zone oko Budve, predloženo je na osnovu usaglašenosti sa obrađivačima Prostorno - urbanističkog plana Opštine Budva da se ide sa visočijom Paštrovačkom varijantom koja ima dobru saobraćajni povezanost sa tunelom Sozina. Takođe, odustalo se od prelaska preko Skadarskog jezera da se ne bi ugrozilo zaštićeno područje. Saglasna je sa predsjednicom Odbora, da alternative dugoročno rezervišu prostor što ostavlja mogućnost da se buduće generacije planera neodlučuju oko odabira rješenja.

Miroslav Mašić, direktor Direktorata za putnu infrastrukturu u Ministarstvu kapitalnih investicija, odgovorio je da niko institucionalno ne bježi od odgovornosti i odluke ali da su naručene stručne studije preporučile da brza saobraćajnica i jadransko - jonski auto put treba da ostanu u Prostornom planu. Naveo je da Monteput, zakonski odgovoran za upravljanje brzim saobraćajnicama i autoputevima radi studiju da se dokaže da je prelaz preko Boko - kotorskog zaliva izvodljiv, zbog UNESCO-a.

dr Svetislav Popović, predsjednik Savjeta za reviziju planskih dokumenata, naveo je da je pitanje prelaska preko Boko - kotorskog zaliva već istraženo pitanje, kao i na određen način verifikovano od strane Međunarodnog savjeta za spomenike i lokalitete (ICOMOS), pa da ne vidi potrebu da se opet radi bilo kakva studija ili analiza.

Poslanica Jelena Božović postavila je pitanja koja se odnose na aerodrom u Beranama i da li je nekadašnji aerodrom u Beranama planiran Prostornim planom, uključenost predstavnika Opštine Berane uključeni u izradu Prostornog plana, šta će da bude sa Sinjajevinom, da li će se Sinjajevina proglasiti Parkom prirode ili postati vojni poligon, kako je najavljeno, je li poznata konačna trasa jadransko - jonskog auto puta. Podržala je akciju aktivista koji se zalažu da Sinjajevina bude proglašena parkom prirode.

Svetlana Jovanović, rukovoditeljka izrade Prostornog plana Crne Gore, odgovorila je da je aerodrom u Beranama već predviđen Konceptom plana. Pored primarnih aerodroma, kao dugoročno rješenje pomenula je lokacije za izgradnju aerodroma u Nikšiću, Žabljaku i Ulcinju. Kad je riječ o Sinjajevini naglasila je da u Konceptu nijesu izašli sa jasnim stavom po pitanju izgradnje vojnog poligona. Očekuje od nadležnog Ministarstva da se obave konsultacije kako bi se izašlo sa konačnim predlogom. Navela je da se u okviru Prostornog plana neće uređivati trasa auta puta, kao i da oni ne utiču na projektovanje trase u okviru koridora, već da to određuju projektanti.

Dr Tamara Vujović, predsjednica Odbora, zaključila je sjednicu osvrtnom na sadržajnu diskusiju sa konsultativnog saslušanja i ukazala da očekuje da će Ministarstvo redovno informisati Odbor oko priprema Nacrta prostornog plana, kako bi se moglo na vrijeme reagovati kada su u pitanju neke bazne osnove. Istakla je da će se Odbor o Izvještaju sa ocjenama i stavovima izjasniti na nekoj od narednih sjednica, nakon što svi članovi Odbora dostave svoje predloge.

Sjednica je zaključena u 16 sati i 25 minuta.

Sastavni dio zapisnika čini audio zapis sa sjednice.

Broj: 00-63-10/23-

SEKRETARKA ODBORA

mr Milena Kapa

PREDSJEDNICA ODBORA

Tamara Vujović

Zapisnik sačinio:

Slaven Jovanović, samostalni savjetnik u Odboru